

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Komínkovou v právní věci
žalobce: K.K., nar. ..., ..., *zastoupeného: Mgr. Jaroslav Topol, advokát, Na Zlatnici 301/2, 140 00 Praha 4*, proti **žalovanému: Krajský úřad Plzeňského kraje**, Škroupova 18, 306 13 Plzeň, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne **6.4.2016, č.j. DSH/892/16**,

t a k t o :

- I. **Žaloba se z a m í t á.**
- II. **Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou domáhal zrušení výše označeného rozhodnutí žalovaného, jímž k odvolání žalobce bylo změněno rozhodnutí Městského úřadu Tachov, odboru dopravy a silničního hospodářství, ze dne 5.11.2015 č .j. 7406/2015-ODSH/TC-4, kterým byla uložena žalobci podle § 60 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „***zákon o přestupcích***“), pořádková pokuta 300,-Kč, a to za bezdůvodné nedostavení se na výzvu k podání vysvětlení dne 26.10.2015.

Žalobce v žalobě namítal, že jeho právem bylo výpověď před správním orgánem odepřít, a to i implicitně nedostavením se k podání vysvětlení, tudíž za toto nemohl být pokutován. Žalobce poukázal na článek 37 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, podle něhož má každý právo odepřít výpověď, jestliže by jí způsobil nebezpečí trestního stíhání sobě nebo osobě blízké. Nadto správní orgán sám v předvolání podání vysvětlení uvedl, že žalobce má právo výpověď odepřít, pokud by jemu nebo osobám blízkým hrozilo nebezpečí postihu za přestupek. Žalobce si byl vědom, že přestupek spáchal sám, proto jakákoliv výpověď by vedla k jeho obvinění. Výpověď implicitně odepřel tím, že se k podání vysvětlení neodstavit. Žalobce odkázal na Nález Ústavního soudu ČR ze dne 18.2.2010 sp.zn. I.ÚS 1849/08, podle něhož nelze pokutovat osobu, která odmítne podat správnímu orgánu vysvětlení v případě, kdy je zřejmé, že by i jen teoreticky mohla přispět ke svému postihu za přestupek. Podle žalobce z úředního záznamu vyplývalo, že žalobce byl jedinou osobou ztotožněnou ke spáchání údajného přestupku, proto byl-li si žalobce vědom, že přestupek spáchal, nemohl se dostavit ke správnímu orgánu a jakkoliv vypovídat. Jeho právem bylo (byť implicitně) odepřít výpověď nedostavením se ke správnímu orgánu. Podle žalobce je absurdní, aby osoba podezřelá z přestupku byla nucena dostavit se ke správnímu orgánu kvůli sdělení – odepírám výpověď. Správní orgány jsou povinny řídit se zásadou procesní ekonomie a povinnost dostavit se kvůli pronesení dvou slov je jednoznačně v rozporu s touto zásadou. Nadto pokud by správní orgán například disponoval fotografií přestupce, ale neznal jeho totožnost, předvolaný by svou účastí u správního orgánu mohl napomoci ke svému obvinění, neboť správní orgán by mohl fotografii porovnat s předvolaným. Dle žalobce z textu předvolání k prověření oznámení o přestupku „kterého jste se měl dopustit tím, že jste dne 14.9.2015 nerespektoval dopravní značku“, se jednoznačně podává, že žalobce byl podezřelý z přestupku a správní spis neposkytuje žádnou oporu pro tvrzení, že by existovala jiná podezřelá osoba. Dále ve smyslu citovaného Nálezu Ústavního soudu je podle žalobce nutné, aby výzva k podání vysvětlení sledovala racionálně aprobovatelný zájem. Správní orgán podle žalobce nijak neprokázal, v čem měla spočívat ona nezbytnost žalobcova vysvětlení, a to ani ve výzvě k podání vysvětlení ani v rozhodnutí o udělení pořádkové pokuty. Správní orgán uvedl, že žalobce nedostavením se k podání vysvětlení ztížil postup správního orgánu, neboť kvůli nepodání vysvětlení žalobcem se nepovedlo ztotožnit osobu řidiče. Podle žalobce takové odůvodnění nedostačuje. I kdyby se žalobce dostavil a uvedl, že odepírá výpověď, správní orgán by taktéž nezjistil osobu řidiče. Navíc pokud byl přestupek spáchán neznámou osobou, správní orgán měl vyhotovit výzvu k úhradě určené částky dle § 125h silničního zákona, kterou by doručil provozovateli vozidla. Pokud správní orgán osobu řidiče znal, byl povinen zahájit řízení o přestupku. Žádná z těchto dvou možností ale nepresumuje předvolání k podání vysvětlení jako prvotní úkon před zahájením řízení. Nadto následně správní orgán I. stupně žádné řízení (ani o přestupku ani o správním deliktu) nezahájil, výzva k podání vysvětlení a následné udělení pořádkové pokuty byly tak dle žalobce šikanou ze strany správního orgánu. Dále ve výzvě bylo jasně uvedeno, že přestupku se dopustil žalobce, tudíž odůvodnění udělení pořádkové pokuty není relevantní. Nadto z výzvy vyplývalo, že podezřelý ze spáchání přestupku je žalobce; pokud by se žalobce k podání vysvětlení dostavil, napomohl by svému obvinění. Žalobce poukázal na rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 24.9.2015 č.j. 22A 94/2015-24, podle něhož „*samotnou výzvu správního orgánu I. stupně považuje krajský soud za nesrozumitelnou v tom směru, za jakým účelem byl vlastně žalobce ke správnímu orgánu předvoláván*“, když se zde uvádí „*za*

účelem podání nezbytného vysvětlení k prověření došlého oznámení o přestupku spočívajícího v tom, že dne 24.11.2015 jako řidič překročil maximální povolenou rychlost v obci.“. Z takového uvedení účelu předvolání se dle krajského soudu se lze legitimně domnívat, že je žalobce minimálně jedinou podezřelou osobou, a tedy jeho osobní účasti u správního orgánu by podáním vysvětlení mohlo dojít k jeho obvinění z přestupku. Z této formulace nelze přisvědčit ani tvrzení žalovaného, že by popis skutku uvedený ve výzvě nesměřoval vůči žalobci, ale vůči neznámému řidiči. Žalobce dále namítal, že pořádková pokuta 300,-Kč je nepřiměřeně vysoká. Je navíc nadprůměrnou výší pořádkových pokut udělovaných za obdobné jednání. Žalobce rozporuje vyjádření žalovaného, že v rámci odepření výpovědi musí být uvedeny konkrétní důvody, proč je odepírána výpověď. Podle § 60 zákona o přestupcích podání vysvětlení může být odepřeno, jestliže by takovým osobám, nebo osobám jim blízkým (§ 68 odst. 4) hrozilo nebezpečí postihu za přestupek. Podle žalobce tedy není nezbytné odepření výpovědi nijak odůvodňovat, postačí, že případná výpověď by byla způsobila vystavit předvolanou osobu či osobu blízkou riziku stíhání za přestupek.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě navrhl zamítnutí žaloby s tím, že z předvolání k podání vysvětlení je zřejmé, že žalobce se měl v konkrétní den a hodinu osobně dostavit ke správnímu orgánu. Nemohl být tedy na pochybách, jak má postupovat. Tvrdí-li žalobce, že nebyl poučen o možnosti odepřít výpověď, žalovaný uvedl, že v předvolání k podání vysvětlení vůbec o možnosti odepřít výpověď poučen být nemusel, tím spíše o tom, jak má tak učinit. Žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) č.j. 6As 128/2013-37 ze dne 29.4.2014, podle něhož „je podstatné, aby se osobě, jež je vyzvána, aby vypovídala, dostalo náležitého poučení před tím, než začne vypovídat. Vložení takového poučení do předvolání k podání vysvětlení jistě není chybou, ale v takovém případě mělo být před započítím výpovědi zopakováno, aby si správní orgán mohl být jist, že jej dotyčný skutečně vnímal a také, že mu porozuměl. Takový přístup koresponduje s významem, jaký princip zákazu sebeobviňování má, a proto je pevně ustanoven mezi ostatními základními zásadami v předpisech nejvyšší právní síly (Ústava a Listina základních práv a svobod, jakož i článek 6 odst. 1 Úmluvy). Správní orgán nebyl povinen provést poučení o možnosti odepřít výpověď již v předvolání.“ V případě, že by žalobce zaslal písemné odepření výpovědi, by žalobce sice své povinnosti nedostál, avšak v závislosti na okolnostech případu a uplatněném důvodu k odepření výpovědi mohlo by dojít k nenaplnění materiálního znaku pořádkového deliktu. Vzhledem k tomu, že však žalobce písemné odepření výpovědi nezaslal a na předvolání k vysvětlení podání nijak nereagoval, nepřipadá žádné implicitní odepření výpovědi v úvahu už jen proto, že ten, kdo výpověď odepírá, musí též specifikovat důvod, pro který tak činí. Nález Ústavního soudu zmíněný žalobcem podle žalovaného nezakládá žádné obecné pravidlo, že jediného podezřelého nelze sankcionovat za nedostavení se k podání vysvětlení. Nález vychází z odlišné situace, kdy podezřelý byl předvoláván k podání vysvětlení pro prověření došlého oznámení, kdy inkriminované jednání ve skutečnosti vůbec nezakládalo podezření ze spáchání přestupku a věc byla následně odložena, protože jednání nevykazovalo znaky skutkové podstaty přestupku. Za této situace došel Ústavní soud k závěru o bezúčelnosti výzvy. V daném případě je však zjevné, že jednání, k němuž byl žalobce předvoláván, je přestupkem. Z fotodokumentace je totiž zjevné, že neznámý řidič vozidla, jehož je žalobce provozovatelem, nerespektoval dopravní značku B2 „Zákaz vjezdu všech vozidel“ a vjel v protisměru na jednosměrnou pozemní komunikaci, kde ponechal vozidlo stát. Tím naplnil skutkovou podstatu přestupku. Vzhledem k tomu, že strážníci vlastní jízdu a

řidiče neviděli, není vyloučeno, že řidičem vozidla mohl být někdo jiný než žalobce. Žalovaný poukázal na usnesení Ústavního soudu (dále jen „ÚS“) ze dne 23.2.2010 sp.zn. I.ÚS 2821/09, kdy byla pro zjevnou neopodstatněnost odmítnuta ústavní stížnost stěžovatele sankcionovaného pořádkovou pokutou podle § 66 odst. 1 trestního řádu za nedostavení se bez omluvy k výslechu, k němuž byl řádně předvolán. Podobně v usnesení ÚS ze dne 2.2.2009 sp.zn. I.ÚS 2646/08 byla pro zjevnou neopodstatněnost odmítnuta ústavní stížnost stěžovatele sankcionovaného pořádkovou pokutou podle § 65 odst. 1 trestního řádu za nedostavení se podání vysvětlení. Dle ÚS, i kdyby byly dány výjimky pro nepodání vysvětlení, podezřelý vysvětlení podat nemusel, měl však povinnost se k podání vysvětlení dostavit. Z toho lze dovodit, že podezřelého z přestupku nelze sankcionovat za nedostavení se k podání vysvětlení, respektive dostavení se po něm vůbec požadovat v případě, kdy podání vysvětlení nesleduje žádný účel, např. proto, že projednávané jednání vůbec nemůže být zjevně přestupkem, to však není daný případ. Žalovaný poukázal i na rozsudek Krajského soudu v Plzni č.j. 30A 90/2014-35. Z usnesení ÚS sp.zn. II.ÚS 469/13 ze dne 27.6.2013 vyplývá, že odepírá-li někdo výpověď, musí též uvést důvod odepření a konkrétní okolnosti, které jej k tomuto vedou tak, aby mohl správní orgán důvodnost odepření výpovědi posoudit. Není úkolem správního orgánu domýšlet si, z jakého důvodu hodlá ta či ona osoba výpověď odepřít. Tvrdí-li žalobce, že bezúčelnost výzvy podtrhuje skutečnost, že podezření z přestupku bylo následně odloženo, dle žalovaného tato skutečnost naopak dokládá účelnost výzvy k podání vysvětlení. V dané věci totiž byla věc odložena proto, že se nepodařilo zjistit skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, neboť pachatel přestupku nebyl zjištěn. Z toho je zjevné, že žalobce byl jako jediný, kdo mohl jako provozovatel vozidla poskytnout informaci o řidiči vozidla v době spáchání přestupku. Jeho vytěžení bylo tedy naprosto klíčové a bez jeho součinnosti se osobu nepodařilo identifikovat. Dle žalovaného nemohlo být dané jednání řešeno jako správní delikt provozovatele vozidla, neboť značka B2 „Zákaz vjezdu všech vozidel“ neupravuje zastavení nebo stání vozidel ve smyslu § 125f odst. 1 zákona o provozu na pozemních komunikacích.

Součástí správního spisu je oznámení o přestupku ze dne 14.9.2015, podle něhož se měl žalobce dopustit přestupku tím, že dne 14.9.2015 zaparkoval v 8:10 hod. v obci Tachov, ulice Václavská, osobní motorové vozidlo WV Passat RZ ... za svislou dopravní značkou B2 „Zákaz vjezdu do jednosměrné ulice“, čímž nebylo respektováno ustanovení § 4 písm. c) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o silničním provozu**“). Na vozidle byla umístěna TPZOV, byla pořízena fotodokumentace, dle oznámení na místě přestupku provozovatel odmítá s hlídkou městské policie přestupek řešit. K tomu byla pořízena fotodokumentace vozidla umístěného u kraje silnice za značkou B2. V předvolání k podání vysvětlení podle § 60 ods. 1 zákona o přestupcích datovaném 2.10.2015 byl žalobce vyzván, aby se dne 26.10.2015 ve 13:00 hod. dostavil ke správnímu orgánu I. stupně za účelem podání nezbytného vysvětlení k prověření došlého oznámení o přestupku, kterého se měl žalobce dopustit tím, že dne 14.9.2015 nerespektoval dopravní značku B2, a je tedy podezřelý z porušení § 4 písm. c) zákona o silničním provozu a z naplnění skutkové podstaty přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) téhož zákona. Dále je v předvolání uvedeno, že podle § 60 odst. 1 zákona o přestupcích je každý povinen podat správním orgánům nezbytné vysvětlení k prověření došlého oznámení o přestupku; podání vysvětlení může být odepřeno, jestliže by takovým osobám nebo osobám jim blízkým (§ 68 odst. 4 zákona o přestupcích)

hrozilo nebezpečí postihu za přestupek, případně za trestný čin nebo by porušily státní či služební tajemství, nebo zákonem výslovně uloženou nebo uznanou povinnost mlčivosti. Současně se zde uvádí, že tomu, kdo se bez závažných důvodů nedostaví na výzvu ke správnímu orgánu k podání vysvětlení, nebo tomu, kdo bezdůvodně podání vysvětlení odmítá, může správní orgán dle § 60 odst. 2 zákona o přestupcích uložit pořádkovou pokutu až do 5.000,-Kč. Žalobce převzal osobně předvolání dne 8.10.2015, ke správnímu orgánu se nedostavil.

V rozhodnutí správního orgánu I. stupně, jímž byla uložena žalobci pořádková pokuta za bezdůvodné nedostavení se k podání vysvětlení, se uvádí, že výzva správního orgánu byla žalobci řádně doručena a ve stanovený den se žalobce nedostavil k podání vysvětlení, ani se z něho neomluvil, ani neuvedl závažný důvod odmítnutí podání vysvětlení. Tím ztížil postup řízení. Správnímu orgánu se tak nepodařilo ustanovit osobu řidiče, který se měl dopustit protiprávního jednání při řízení osobního motorového vozidla předmětné značky. Jelikož žalobce předvolání k podání vysvětlení bez závažných důvodů nevyhověl, ani se řádně neomluvil, ani neuvedl závažný důvod odmítnutí podání vysvětlení a tím ztížil postup řízení, byla mu uložena podle § 60 odst. 2 zákona o přestupcích pořádková pokuta. Při stanovení výše pokuty přihlédl správní orgán ke skutečnosti, že žalobce o výzvě prokazatelně věděl a svým jednáním dal nepochybně najevo, že ji nemíní respektovat, a to bez závažných důvodů. Jelikož se současně jedná o první odmítnutí jmenovaného dostavit se na výzvu ke správnímu orgánu, bylo rozhodnuto o uložení pokuty ve spodní polovině stanovené výše, která může být až do 5.000,-Kč. Podle správního orgánu je tato sankce nejen přiměřená a odůvodněná, ale měla by být i dostačující ke splnění výchovného účinku.

Novým předvoláním byl žalobce vyzván k dostavení se ke správnímu orgánu, a to 25.11.2015. Proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně podal žalobce odvolání, které blíže neodůvodnil. V podání ze dne 24.11.2015 žalobce prostřednictvím svého zmocněnce sdělil, že se rozhodl výpověď odepřít, neboť jejím provedením by jemu samému či osobě blízké vzniklo riziko zahájení stíhání pro spáchání přestupku. Žalobce byl znovu předvolán k podání vysvětlení na 23.2.2016.

V podání, které správnímu orgánu I. stupně došlo dne 15.2.2016 žalobce doplnil odvolání proti rozhodnutí o pořádkové pokutě tak, že obviněný má právo odepřít výpověď ve smyslu článku 37 ods. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „*Listina*“), kdy nesmí být donucován k účasti na ústním jednání. V dané věci nebyl žalobce obviněn, ale byl podezřelý (správní orgán tak explicitně konstatoval) a bylo zřejmé, že obviněn bude. Skutečnost, že obviněn nebyl, byla pouze procesní klička správního orgánu, který se snažil přimět žalobce k úhradě blokové pokuty a ušetřit tak sobě práci před zahájením řízení. V dané věci byla tak de facto potrestána osoba za to, že se rozhodla výpověď odepřít, což je v rozporu se smyslem článku 37 odst. 1 Listiny. Žalobce tvrdil, že správní orgán se snaží budoucího obviněného krátit na požívání práv plynoucích z procesního postavení obviněného, a to právní kličkou – výzvou k podání vysvětlení. Postup správního orgánu, který chce podle žalobce zjevně sobě zjednodušit práci tím, že přemluví podezřelého k úhradě blokové pokuty, aniž by musel zahajovat řízení a provádět dokazování, je podle žalobce nezákonný, neboť správní orgán měl dostatek indicií k tomu, aby vůči podezřelému vznesl obvinění a umožnil mu požívat práv plynoucích mu z procesního postavení obviněného. Podle žalobce situace, kdy

správní orgány předvolávají osoby, u kterých je zřejmé, že budou obviněny, k podání vysvětlení, je zcela bezprecedentní a ultra vires, neboť správní orgány jsou vázány enumerativností veřejnoprávních pretenzí, kdy v dané věci bylo namístě, aby z úřední odpovědnosti zahájily řízení o přestupku.

Žalobce se dostavil ke správnímu orgánu I. stupně a za účelem podání vysvětlení dne 18.2.2016, kdy před podáním vysvětlení byl poučen podle § 60 odst. 1 a § 60 odst. 2 zákona o přestupcích a poté, co byl poučen, k předmětné události uvedl, že se k ní vyjadřovat nebude.

V žalobou napadeném rozhodnutí žalovaný vycházel z ustanovení § 60 odst. 2 zákona o přestupcích, podle něhož tomu, kdo se bez závažných důvodů nedostaví na výzvu ke správnímu orgánu k podání vysvětlení podle odst. 1, může správní orgán uložit pokutu až do 5.000,-Kč. Z této formulace podle žalovaného jednoznačně vyplývá, že žalobce může výpověď ze zákonem stanovených důvodů odepřít, avšak musí se k podání vysvětlení dostavit, respektive projevit alespoň nezbytnou aktivitu k tomu, aby správní orgán mohl vyhodnotit, zda žalobce výpověď popírá, a pokud ano, z jakého důvodu, a dále aby mohl hodnotit, zda žalobcem tvrzený důvod pro odepření výpovědi je důvodný. Správní orgány jsou totiž povinny hodnotit, zda žalobce odepřel výpověď ze zákonem předvídaného důvodu a zda je daný důvod v konkrétním případě naplněn. Není však možné toto bez výslovného projevu vůle předvolaného. Z povahy věci žádné implicitní či konkludentní odepření výpovědi není možné. Právo odepřít výpověď se také vztahuje jen na odepření výpovědi, resp. vysvětlení. Uvádí-li žalobce, že bylo v dané věci zřejmé, že bude obviněn, je třeba podotknout, že povinnost dostavit se k podání vysvětlení má každý, tedy i podezřelý z přestupku. Žalobce nebyl pořádkovou pokutou potrestán za to, že odepřel výpověď, ale za to, že na předvolání, které mu bylo doručeno do vlastních rukou, nijak nereagoval, ignoroval je, nesdělil, že hodlá odepřít výpověď, natož pak z jakého důvodu, a k podání vysvětlení se bez dalšího nedostavil. Žalovaný poukázal na rozsudek NSS č.j. 9A 106/2015-40 a rozsudek č.j. 6As 128/2013-37, podle nichž *„povinnost dostavit se na předvolání ke správnímu orgánu k podání vysvětlení má v podstatě každý, tedy i ten, kdo je podezřelý ze spáchání přestupku. Pouze ten má však nezpochybnitelné právo výpověď ze zákonem vymezených důvodů odepřít, o čemž musí být poučen podle § 60 odst. 1 přestupkového zákona. Kdyby stěžovatelka v reakci na předvolání sdělila, že hodlá odepřít výpověď pro ji či osobě blízké hrozící nebezpečí postihu za přestupek (například v písemné omluvě k předvolání), byl by jakýkoliv další nátlak v podobě opakovaného předvolání či použití pořádkových opatření směřujících k dostavení se ke správnímu orgánu vyloučen“*. Žalobci v dané věci nic neznemožňovalo sdělit správnímu orgánu třeba písemně nebo elektronicky, že výpověď odpírá. To však neučinil a předvolání zcela ignoroval, přestože byl o možnosti odepřít výpověď, jakož i o možnosti uložení pořádkové pokuty, výslovně poučen v předvolání. Za v pořadí druhé nedostavení se k podání vysvětlení již správní orgán pořádkovou pokutu neudělil, neboť žalobce zaslal písemné odepření výpovědi, byť ani toto nelze považovat za zcela správné, např. pro absenci konkrétního důvodu odepření výpovědi, neboť vozidlo nemohla současně řídit osoba blízká i žalobce sám, když v případě žalobce oba v úvahu přicházejí. V blokovém řízení lze věc v souladu se zákonem o přestupcích vyřídit věc jak před zahájením řízení, tak i po zahájení řízení. Nelze však souhlasit s tvrzením žalobce, že bylo zřejmé, že žalobce bude obviněn. Žalobce sice měl policistům říci, že na místě zaparkoval, avšak oznámení přestupku nepodepsal, ani nebyl zjištěn žádný svědek na místě přestupku ani jiný objektivní důkaz a

strážníci spatřili pouze zaparkované vozidlo, u něhož se nikdo nezdržoval. Sdělil-li žalobce strážníkům na místě při řešení přestupku, že hlídka nasadila botičku nezvykle rychle, po třech minutách od doby, kdy na místě zaparkoval, takovéto policisty reprodukované tvrzení žalobce označené v oznámení přestupku je nadto za situace, kdy jej žalobce výslovně odmítl přečíst i podepsat, právně zcela irrelevantní. Takovéto doznání nemá váhu ani podkladu rozhodnutí, natož důkazu. Žalovaný poukázal například na rozhodnutí NSS sp.zn. 7Tdo 1116/2012, podle něhož policista může relevantně vypovídat jako svědek o věcech, které na místě činu viděl, sám zaznamenal, jaké úkony zde činil. Důkazně nepoužitelná je však část výpovědi, z níž pouze reprodukuje, co mu podezřelý na místě činu řekl. Totéž vyplývá z rozsudku NSS č.j. 1As 204/2015-33. Proto, aby vůbec mohlo být zahájeno řízení o přestupku proti určité osobě, muselo by být nejprve zjištěno, vůči komu má vůbec být řízení vedeno. Za dané důkazní situace toto bylo předčasné. Nebylo možné vyloučit, že by žalobce v rámci vysvětlení označil i jinou osobu, která vozidlo zaparkovala, a že by poskytl důkaz o její vině. Právě proto použil správní orgán podání vysvětlení. Neposkytnutí vysvětlení znemožnilo posouzení, zda zahájit řízení vůči konkrétní osobě, nebo zda věc odložit proto, že se nepodařilo zjistit osobu přestupce. Požadavek na podání vysvětlení by tak zjevně nebyl bezúčelný. Žalobcem zmíněný názor ÚS ČR na danou věc podle žalovaného nedopadá, neboť zde bylo na první pohled seznatelné, že jednání předmětné osoby bylo v souladu se zákonem, tedy nebylo protiprávní. Pokud by se žalobce k podání vysvětlení dostavil, mohl event. odepřít výpověď s odkazem na osobu blízkou nebo s odkazem na zásadu zákazu sebeobviňování. Předpokladem pro to, aby mohl obviněný odepřít výpověď, však je, že uvede důvod, proč výpověď odpírá. Aby toto učinil, musí se k podání vysvětlení předně dostavit. Odpírá-li někdo výpověď s odkazem na osobu blízkou, musí alespoň v nejobecnější rovině upřesnit skutečnosti, které nasvědčují tomu, že odkaz na osobu blízkou lze uplatnit (viz Nález ÚS sp.zn. ÚS 469/13 ze dne 27.6.2013). Předpokladem takovéto specifikace důvodu odepření výpovědi pak logicky je, že se k podání vysvětlení jako k takovému dostaví, resp. projeví nezbytnou míru aktivity, nikoliv že bude výzvu správního orgánu ignorovat. Odvolací orgán považuje za zásadní, že dle § 60 odst. 1 zákona o přestupcích je každý povinen podat správnímu orgánu nezbytné vysvětlení k prověření došlého oznámení o přestupku. V dané věci tedy jednoznačně bylo povinností žalobce se ke správnímu orgánu I. stupně dostavit a vysvětlení podat či zde odmítnout k věci vypovídat s odkazem na právo odmítnout podat vysvětlení ze zákonem stanovených důvodů. Svým postupem žalobce jednoznačně ztížil postup správního orgánu při prověřování podezření z přestupku. Správní orgán ani nemohl zhodnotit, zda výpověď odpírá z legitimních důvodů či nikoliv, tedy zda na odepření výpovědi má či nemá právo. Pořádková pokuta byla tedy uložena v souladu se zákonem, neboť z podkladu policie vyplývá, že závěr o vzniku podezření z přestupku je důvodný. Pořádková pokuta byla uložena ve výši 6% nejvyšší možné výměry pořádkové pokuty, tudíž ji žalovaný považuje za proporcionální a legitimní, kdy takto nízká pokuta plně reflektuje skutečnost, že se jednalo o první předvolání k podání vysvětlení. Na druhou stranu nelze pominout, že správní orgán je při projednání přestupku vázán jednorocní prekluzivní lhůtou. Při úvaze, zda uložit či neuložit pořádkovou pokutu a v jaké výši, je třeba také zohlednit, že byla písemnost žalobci doručena s dostatečným předstihem do vlastních rukou, tento písemnost bez dalšího ignoroval a reagoval odepřením výpovědi teprve cestou svého právního zástupce písemně a dosti neurčitě až na druhou výzvu k podání vysvětlení.

O věci samé bylo rozhodnuto podle § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního

řádu správního (dále jen s.ř.s.), neboť s tím žalobce i žalovaný souhlasili.

Podle § 60 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích každý je povinen podat správním orgánům nezbytné vysvětlení k prověření došlého oznámení o přestupku; podání vysvětlení může být odepřeno, jestliže by takovým osobám nebo osobám jim blízkým (§ 68 odst. 4) hrozilo nebezpečí postihu za přestupek, popřípadě za trestný čin nebo by porušily státní nebo služební tajemství anebo zákonem výslovně uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti.

Podle § 60 odst. 2 zákona o přestupcích tomu, kdo se bez závažných důvodů nedostaví na výzvu ke správnímu orgánu k podání vysvětlení podle odstavce 1, nebo tomu, kdo bezdůvodně podání vysvětlení odmítá, může správní orgán uložit pořádkovou pokutu až do výše 5000 Kč.

K jednotlivým námitkám soud uvádí:

Nelze akceptovat žalobní tvrzení, že žalobce nebyl povinen dostavit se ke správnímu orgánu za účelem podání vysvětlení, když byl přesvědčen o tom, že je dán důvod pro odepření výpovědi. Cit. ust. § 60 odst. 2 zákona o přestupcích jednoznačně stanoví povinnost dostavit se k podání vysvětlení, a to bez výjimky i osobám, které mají právo odepřít výpověď. Z judikatury citované oběma stranami lze dovodit, že nedostavit se k podání vysvětlení je možné pouze tehdy, pokud neexistuje zákonný důvod k předvolání. O takový případ se v dané věci nejednalo, neboť správní orgán prověřoval došlé oznámení o přestupku. Žalovaný správně poukázal např. na usnesení Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 469/13 (usnesení ÚS jsou dostupná na nalus.usoud.cz) ze dne 23.6.2013, kde byla pro zjevnou neopodstatněnost odmítnuta stížnost proti uložení pořádkové pokuty stěžovateli za to, že nesdělil konkrétní osobu, vůči níž (v jejíž prospěch) využil práva odepřít výpověď. Podle názoru ÚS „stěžovateli nic nebránilo, aby po předstření problematiky, k níž se měl vyjádřit, k věci vypověděl obecně. Teprve poté, co by mu byly kladeny upřesňující či doplňující otázky, v nichž by spatřoval ohrožení své osoby nebo dalších osob uvedených v § 100 odst. 2 tr. řádu, by mu příslušelo odpověď na ně odmítnout.“

Žalovaný v této souvislosti správně aplikoval příléhavou judikaturu - usnesení Ústavního soudu ze dne 2.2.2009 sp. zn. I. ÚS 2646/08, podle něhož „není v rozporu ani se zákonností ani s ústavností, jestliže městský soud konstatoval, stejně jako policejní orgán, že stěžovatel byl povinen se k podání vysvětlení ve stanoveném termínu dostavit. Měl-li stěžovatel za to, že mu svědčí některá z výjimek umožňujících odepřít podání vysvětlení, pak toto vysvětlení poskytnout nemusel, měl však povinnost se k podání vysvětlení dostavit. Ostatně o právu odepřít podání vysvětlení by jej policejní orgán poučil, jakmile by se k podání vysvětlení dostavil.“

Skutečnost, že správní orgány nejsou povinny v předvolání k podání vysvětlení poučovat o právu odepřít výpověď, pak výslovně vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29.4.2014 čj. 6 As 128/2013-37 (rozsudky NSS jsou dostupné na www.nssoud.cz), podle něhož „Nejvyšší správní soud je toho názoru, že podstatné je, aby se osobě, jež je vyzvána, aby vypovídala, dostalo náležitého poučení předtím, než začne

vypovídat. Vložení takového poučení do předvolání k podání vysvětlení jistě není chybou, ale i v takovém případě by mělo být před započítím výpovědi zopakováno, aby si správní orgán mohl být jist, že jej dotýčný skutečně vnímal, a také, že mu porozuměl. Takový přístup zcela koresponduje s významem, jaký princip zákazu sebeobviňování má, a pro který je pevně ukotven mezi ostatními základními zásadami v předpisech nejvyšší právní síly (Ústava a Listina základních práv a svobod, jakož i čl. 6 odst. 1 Úmluvy). Správní orgán nebyl povinen provést poučení o možnosti odepřít výpověď již v předvolání.“

Soud zastává názor, že skutkový stav v daném případě je obdobný věci rozhodované Krajským soudem v Brně rozsudkem ze dne 25.11.2014, čj. 29 A 63/2013 – 51 (dostupný na www.nssoud.cz). Právní věta obsažená v tomto rozsudku zní: „Z ustanovení § 60 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, vyplývá *povinnost dostavit se na předvolání ke správnímu orgánu k podání vysvětlení pro každého, tedy i toho, kdo je podezřelý ze spáchání přestupku*. Pouze ten však má nezpochybnitelné právo podání vysvětlení (výpověď) ze zákonem vymezených důvodů odepřít (§ 60 odst. 1 věta za středníkem citovaného zákona), o čemž musí být řádně a prokazatelně předem poučen.“ Zdejší soud se s tímto právním názorem zcela ztotožňuje a z vyložených důvodů jej aplikoval i na právě projednávanou věc.

Byla naplněna i materiální stránka pořádkového deliktu – společenská škodlivost, neboť žalobce tím, že nereagoval včas na předvolání k podání vysvětlení, ztížil správnímu orgánu postup při objasňování konkrétního přestupku, neboť oznámení o přestupku muselo být pro nemožnost identifikace pachatele odloženo.

Ani námitku nepřiměřeně vysoké pokuty soud neakceptoval, neboť pokuta byla uložena v minimální výši ve vztahu k možné horní sazbě pokuty, což zohledňovalo zejména fakt, že se jednalo o první nedostavení se ke správnímu orgánu. Na druhé straně správní orgány správně připomněly, že žalobce obdržel výzvu do vlastních rukou s dostatečným předstihem, a přesto na předvolání vůbec nereagoval, z termínu, na který byl předvolán, se ani neomluvil. Na základě toho považuje soud odůvodnění výše uložené pokuty ze strany správních orgánů za přezkoumatelné a dostačující.

Na základě výše uvedeného soud neshledal žalobní námitky důvodnými, a žalobu proto zamítl podle § 78 odst. 7 s.ř.s.

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s.ř.s., podle kterého by měl nárok na jejich náhradu žalovaný, který měl ve věci plný úspěch. Žalovanému však žádné náklady řízení nevznikly, a proto jejich náhrada nebyla žádnému z účastníků přiznána.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost. Kasační stížnost musí být podána do dvou týdnů po doručení rozsudku. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu; lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

V Plzni dne 31. července 2017

Za správnost vyhotovení: Martina Kerberová

Mgr. Jana Komínková, v.r.
samosoudkyně